

Bijlage Concept hoofdlijnen uitvoeringsplan Participatiewet

Voorstel: Doelstellingen uitvoering Participatiewet

Ons voorstel is om de volgende doelstellingen na te streven met de uitvoering van de Participatiewet:

1. Inwoners duurzaam in beweging krijgen door hen te stimuleren om mee te doen aan de betaalde arbeidsmarkt en als dat (nog) niet lukt aan de maatschappij via vrijwilligerswerk of sociale participatie.
2. Blijven voorkomen dat jongeren (<27 jaar) in een langdurige uitkerings situatie terechtkomen.
3. Versterken van de werkgeversdienstverlening, via het regionale Werkgeversservicepunt en lokale acquisitie van werk.

Daarnaast stellen we onderstaande financiële doelstelling ten aanzien van de Participatiewet voor:

4. A. Het zo veel mogelijk sturen op de beschikbare BUIG-gelden¹, waarbij het streven is om het tekort, wat binnen onze invloedssfeer ligt, te reduceren.
B. Kostenbeheersing op de uitvoeringskosten van de Participatiewet.
C. Dat het Landsmeerse bijstandsbestand zich ontwikkelt in lijn met de regio².

Voorstel: Indeling cliënten met een bijstandsuitkering en uitgangspunten

Ons voorstel is om de indeling van inwoners met een bijstandsuitkering in te richten in drie categorieën: werk voorop, vaardigheden voorop en leven voorop. In onderstaande tabel wordt per categorie de definitie weergegeven en doen we een voorstel voor het te behalen doel en welke middelen we inzetten om deze doelen te behalen. De uitgangspunten, mede om de financiële doelstellingen te behalen, die wij voorstellen:

- *We bieden cliënten uit de Participatiewet ondersteuning op maat aan.* Ook is er regelmatig contact met cliënten. Dit contact kan zowel fysiek, als digitaal en telefonisch.
- De ondersteuning die de gemeente biedt, is aanvullend op bestaande ondersteuningsmogelijkheden, zoals ondersteuning door Kredietbank, Vluchtelingenwerk, en voorliggende voorzieningen, zoals initiatieven in de buurt, begeleiding door vrijwilligersorganisaties, bibliotheken uitzendbureaus en zorgaanbieders. *We zetten de beschikbare middelen in, daar waar ze het hardst nodig zijn om de re-integratiedoelen te bereiken.*
- Uit onze re-integratiemiddelen betalen we onder andere opleidingskosten, kosten voor sollicitatietrainingen, reiskosten, maar ook de begeleidingskosten voor beschermt werk. Onze re-integratiemiddelen, ongeveer 59.000 euro (stand 2019), en (inkomens-, en re-integratie) consulents zijn niet voldoende om iedereen binnen de Participatiewet evenveel ondersteuning en begeleiding te bieden. Dit vraagt om duidelijke keuzes. *Ons voorstel is om de re-integratiemiddelen voornamelijk in te zetten voor de groep waarbij betaald werk het doel is (categorieën: werk voorop, vaardigheden voorop).* Dit kan gaan om opleidingen, maar ook om cursussen om de kennis en vaardigheden van bijstandsgerechtigden te vergroten en hiermee de kans op betaald werk te vergroten.
- We hebben oog voor mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt, waarbij betaald werk niet het doel is (categorie: leven voorop). We bieden zorg, hulpverlening en psychische ondersteuning om de kwaliteit van leven te verbeteren. *Ons voorstel is dat dit zo veel mogelijk wordt gedaan door de inzet van voorliggende voorzieningen en*

¹ Gemeenten krijgen op grond van de Participatiewet een gebundeld budget voor uitkeringen en loonkostensubsidies (hierna BUIG budget). De gemeente Landsmeer heeft hier al jaren een tekort op. Het tekort van de gemeente Landsmeer over 2019 bedraagt 175.661 euro. Dit is 11,8 procent van het budget. Het tekort van de gemeente Landsmeer over 2018 bedroeg 77.297 euro en 10.353 euro in 2017. Het aantal uitkeringen ten opzichte van het te ontvangen BUIG budget is nog altijd te hoog.

² In de regio zien we in 2019 een daling van het bijstandsbestand, voornamelijk in de grotere gemeenten, Edam-Volendam, Purmerend en Zaanstad. In Landsmeer zien we deze daling niet.

zo min mogelijk vanuit het re-integratiebudget. Daarnaast wijzen we deze doelgroep actief op ons minimabeleid.

- Naast de begeleiding van cliënten uit de Participatiewet *versterken we de werkgeversdienstverlening.* Dit door actief deel te nemen in het regionale Werkgeversservicepunt (Zaansreek Waterland) en acquisitie bij lokale ondernemers.
- De hierboven beschreven doelstellingen behalen we ook door *samenwerking op te zoeken met maatschappelijke partners en andere beleidsterreinen,* waaronder Wmo, UWV, Scholen, RMC Purmerend, Vluchtelingenwerk, Maatschappelijk werk, Vrijwilligerscentrale Amsterdam, Sociaal Raadslieden, Kredietbank, IVIO opleidingen en het NL plein.

	Werk voorop	Vaardigheden voorop	Leven voorop
Percentage	Ongeveer 10 procent van het bijstandsbestand valt in deze categorie.	Ongeveer 30 procent van het bijstandsbestand valt in deze categorie.	Ongeveer 60 procent van het bijstandsbestand valt in deze categorie.
Omschrijving	Cliënten in deze "categorie" kunnen binnen zes maanden aan de slag bij een werkgever. Indien een client al werkt is er door middel van urenbreiding financiële zelfstandigheid te realiseren.	Een deel van de cliënten met een bijstandsuitkering moet eerst (nieuwe) competenties aanleren om aan het werk te kunnen. In veel gevallen zal de client wat langer werkloos zijn en daardoor aansluiting missen op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt.	Een deel van de cliënten zal nooit kunnen werken. Zij zitten langdurig in de bijstand door een combinatie van persoonlijkheidskenmerken en problemen (zoals psychische en lichamelijke klachten of schulden). Er is hierdoor blijvende financiële ondersteuning nodig in de vorm een uitkering. De ondersteuning die de gemeente biedt is gericht op verbetering van de persoonlijke levenssituatie.
Doel	Plaatsing op de arbeidsmarkt.	Duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt.	Verbetering van de kwaliteit van leven.
	Streven: Binnen 6 maanden een betaalde (parttime) baan.	Streven: Binnen 2 jaar een betaalde baan.	
Wat gaan we doen?	Trainingen gericht om belemmeringen voor succesvolle sollicitatie weg te nemen (denk aan: sollicitatietrainingen, oefengesprekken met werkgevers).	Vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt door verbetering van opleiding, werknemersvaardigheden, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling.	Het bieden van zorg, hulpverlening en psychische ondersteuning om de kwaliteit van leven te verbeteren.
	Vacatures verzamelen en aanreiken.	We bieden ondersteuning in de vorm van opleidingen en re-integratie door coaching, werkleerbedrijf, stages (met behoud van uitkering).	We bieden inkomensondersteuning (uitkering en minimaregelingen) als vangnet.
	Stimuleren van parttime werk.		
	Indien mensen aan het werk kunnen dan zo spoedig mogelijk aan het werk door samenwerking van een consultant, het regionale Werkgeversservicepunt (WSP), (lokale) werkgevers/uitzendbureaus en UWV.		We bieden aandacht en spreken deze cliënten minstens 1 keer per jaar. Activering is gericht op meedoen naar vermogen en in beweging komen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk.

			<p>Ondersteuning wordt zo veel mogelijk gedaan uit voorliggende voorzieningen en zo min mogelijk vanuit het re-integratiebudget.</p> <p>Kanttekening: Mogelijk zal voor een klein deel van deze groep maatwerkvoorzieningen, waaronder dagbesteding en ambulante begeleiding, vanuit de Wmo noodzakelijk zijn. De samenwerking tussen consulenten Participatiewet en zorgregisseur Wmo belangrijk. We zijn bij het inzetten van maatwerkvoorzieningen vanuit de WMO terughoudend, vanwege de druk op de beschikbare budgetten.</p>
Wie heeft de regie?	Re-integratieconsulent	Re-integratieconsulent	Inkomensconsulent

Voorstel: Benadering specifieke doelgroepen

Ons voorstel is om afwijkend van de werk -, vaardigheden -, en leven voorop benadering voor bepaalde doelgroepen specifieke beleidsuitgangspunten te hanteren. Dit betreft:

- Doelgroepregister/banenafpraak
- Jongeren tot 27 jaar
- Statushouders
- Personen met een nabestaanden- of halfwezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw'ers) en niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers³)
- Beschut werk

Doelgroep	Aantal cliënten
Doelgroepregister	9, waarvan 5 onder de 27
Jongeren tot 27 jaar	Enkele cliënten per jaar, meesten hiervan staan in het doelgroepregister.
Statushouders	30-35
Beschut werk	1
ANW'ers en nuggers	0
Wet sociale werkvoorziening	8, geen nieuwe instroom meer.

In onderstaande tabel doen we een voorstel voor wat we doen voor deze groepen. Eerst wordt er een toelichting gegeven op de doelgroepregister/banenafpraak en Wet sociale werkvoorziening (Wsw).

³ Een bekend voorbeeld van een niet-uitkeringsgerechtigde (nugger) is de herintreder. Bijvoorbeeld een moeder van wat oudere kinderen die een baan zoekt.

Doelgroepregister en Banenafpraak

Het doelgroepregister is een landelijk register, waarin alle mensen staan die vallen onder de banenafpraak⁴. De banenafpraak is een afspraak tussen werkgevers en de overheid om tot 2026 te zorgen voor 125.000 extra banen (landelijk) voor inwoners met een arbeidsbeperking die graag willen werken, 100.000 banen bij bedrijven en 25.000 banen bij de overheid. Het gaat om inwoners die het minimumloon niet kunnen verdienen. De indicatiestelling om hiervoor in aanmerking te komen verloopt via het UWV. In de regio Zaanstreek Waterland gaat het Werkbedrijf (RWB) samen met werkgevers, sociale partners, onderwijs en gemeenten samen aan de slag om op een effectieve manier invulling

te geven aan de banenafpraak. De re-integratieconsulenten geven lokaal invulling aan deze afspraken en zoeken een passende werkplek voor mensen uit het doelgroepregister. De resultaten eind 2019:

- Derde kwartaal 2019 zijn er in de regio 998 extra banen gerealiseerd, 140 procent van de doelstelling 2019 (de landelijke realisatie is 106 procent).
- In derde kwartaal van 2019 zijn er in de regio netto 58 banen bijgekomen.
- In de laatste 4 kwartalen zijn er 24 procent minder banen bijgekomen dan in de voorgaande periode (landelijk lag de groei 45 procent lager).
- 47 procent van de doelgroep Participatiewet (incl. Wajong) werkt in Zaanstreek/Waterland.

Wet sociale werkvoorziening (Wsw) (geen nieuwe instroom meer)

De Wsw is een voorziening voor mensen die als gevolg van een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Met ingang van 2015 is deze regeling gewijzigd in verband met de inwerkingtreding van de Participatiewet. Hierdoor is de Wsw afgesloten voor nieuwe instroom. De acht cliënten die in Landsmeer nog een Wsw-indicatie hebben worden steeds ouder en hun behoefte aan begeleiding neemt toe. Dit vraagt om specialistische kennis van werkgevers en begeleiders en continuïteit van deze dienstverlening. De gemeente Landsmeer heeft deze kennis niet in huis. De uitvoeringstaken Wsw besteden we per 1 januari 2020 uit aan AM match. De uitvoering van de Wsw nemen we daarom niet mee in het uitvoeringsplan Participatiewet.

⁴ De volgende mensen worden opgenomen in het doelgroepregister en vallen onder de banenafpraak (bron: UVW):

- Mensen die onder de Participatiewet vallen, van wie wij vaststellen dat zij niet zelfstandig 100 procent van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen.
- Schoolverlaters van het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en het praktijkonderwijs (pro) die zich hebben aangemeld bij UWV.
- Mensen met een WSW-indicatie (Wet Sociale Werkvoorziening).
- Mensen met oude Wajong of Wajong 2010 die kunnen werken.
- Mensen met een WIW-baan (voormalige Wet inschakeling werkzoekenden) of een ID-baan (voormalig Besluit in- en doorstroombanen)
- Mensen die via de Praktijkroute in het doelgroepregister instromen.
- Mensen met een ziekte of handicap die is ontstaan voor hun 18e verjaardag of tijdens hun studie, die alleen het wettelijk minimumloon kunnen verdienen met een werkvoorziening (bijvoorbeeld een vervoersvoorziening of een brailletoetsenbord).

	Jongeren tot 27 jaar		Statushouders
Omschrijving	Kwetsbare jongeren tot 27 jaar (ook niet uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar, <i>zonder</i> startkwalificatie ⁵).	Jongeren tot 27 jaar (ook niet uitkeringsgerechtigden tot 27 jaar) <i>met</i> startkwalificatie.	Mensen met een migratieachtergrond die na het verkrijgen van een verblijfsstatus zich in Landsmeer vestigen (circa 25 procent van de bijstandspopulatie in 2019). Door hun beperkte kennis van de Nederlandse taal, maatschappij en arbeidsmarkt hebben zij relatief meer ondersteuning nodig, veelal in de vorm van ondersteuning bij taalbeheersing, integratie en participatie.
Doel	<p>Kwetsbare jongeren zijn in beeld bij de gemeente.</p> <p>Voorkomen dat jongeren in een uitkeringssituatie terecht komen.</p> <p>Indien mogelijk: jongeren zijn minimaal in bezit van een startkwalificatie.</p>	Plaatsing op de arbeidsmarkt.	<p>Economische zelfstandigheid.</p> <p>De nieuwe Wet inburgering (verwachte ingangsdatum 1.1.2021) is van invloed op de begeleiding van statushouders. Momenteel is de inhoud van de wet nog niet vastgesteld. Een uitvoering voor de nieuwe Wet inburgering volgt wanneer er meer duidelijkheid is over deze wet.</p>
Wat gaan we doen?	<p><i>School gaat voor werk en werk voor een uitkering.</i></p> <p>Vroegtijdig signaleren van uitval in samenwerking met leerplicht (onderwijsinstellingen), re-integratieconsulenten en in sommige gevallen (tot 23 jaar) RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten).</p> <p>We bieden ondersteuning op maat. Maatwerk tussen leren</p>	<p><i>School gaat voor werk en werk voor een uitkering.</i></p> <p>Indien het behaalde diploma weinig kansen op werk biedt, worden jongeren gestimuleerd om opnieuw een (meer kansrijke) opleiding te volgen.</p>	In het Meerjarenbeleidsplan Sociaal Domein (Het Werkt, 2019-2023) is als actiepoint opgenomen: een groepsgewijze aanpak ontwikkelen voor de begeleiding van statushouders naar werk. Deze groepsgewijze aanpak continueren we. In de groepsgewijze aanpak om statushouders te begeleiden naar werk wordt ingezet op

⁵ Onder startkwalificatie wordt verstaan een havo of VWO-diploma of een diploma van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), niveau twee.

	(opleidingsmogelijkheden) en werken.	Vergroting van de kansen op de arbeidsmarkt door verbetering van opleiding, vaardigheden, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling.	het trainen van werknemersvaardigheden, sollicitatievaardigheden, kennismaking met werkgevers en het faciliteren van opleidingen en werkervaringsplekken. Ook wordt er extra aandacht besteed aan taal.
		Trainingen gericht om belemmeringen voor succesvolle sollicitatie weg te nemen (denk aan: sollicitatietrainingen, oefengesprekken met werkgevers).	We benutten schaalvoordelen door ondersteuning bij (het vinden van) werk zoveel mogelijk in groepsverband te organiseren. Groepsgewijze aanpak waar kan, individueel waar nodig. Collectieve voorzieningen gaan dus voor individuele voorzieningen.
		Indien mensen aan het werk kunnen dan zo spoedig mogelijk aan het werk door samenwerking van een consulent, het regionale Werkgeversservicepunt (WSP), werkgevers/uitzendbureaus en UWV.	
Wie heeft de regie?	Re-integratieconsulent	Re-integratieconsulent	Momenteel re-integratieconsulent. Afhankelijk van nieuwe Wet inburgering kan dit veranderen.

	Beschut werk	Nuggers en ANW'ers
Omschrijving	Vanaf 2018 is het aanbieden van beschutte werkplekken een verplichting vanuit de Participatiewet.	Personen met een nabestaanden- of halfwezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw'ers) en niet-uitkeringsgerechtigden (nuggers).
Doel	Mensen een baan aan te bieden die blijvend een beschutte werkomgeving nodig hebben. Het UWV voert de indicering uit en gemeenten verplicht de plaatsing en begeleiding te organiseren en te financieren.	Stimuleren tot re-integratie op de arbeidsmarkt.
Wat gaan we doen?	<p>In 2020 is onze taakstelling om 2 beschutte werkplekken aan te bieden aan mensen die volgens het UWV zijn aangewezen op een dergelijke werkplek. Voor Landsmeer geldt dat er geen wachtlijst bestaat voor beschut werk. Op dit moment hebben we een beschutte werkplek kunnen aanbieden bij Kringloopwinkel Noppes.</p> <p>De uitwerking van beleid rondom beschut werk is opgenomen in de regionale (Zaanstreek-Waterland) re-integratieverordening. We hebben als regio Zaanstreek-Waterland een gezamenlijke re-integratieverordening. Hierin blijven we gezamenlijk optrekken. De inhoud hiervan is leidend.</p>	<p>De ondersteuning vanuit de gemeente wordt voornamelijk geboden uit voorliggende voorzieningen. We attenderen werkzoekenden op diverse platforms, zoals JobOn.</p> <p>We besteden in principe geen re-integratiemiddelen aan nuggers of ANW'ers. Er zijn uitzonderingen hierop. Dit zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jongeren onder de 27 - Mensen uit het doelgroepregister (zie hierboven) - Cliënten die minimaal 12 uur per week beschikbaar zijn voor werk en een gezinsinkomen dat lager is dan 130 procent van het minimumloon.
Wie heeft de regie?	Re-integratieconsulent	<p>Inkomensconsulent</p> <p>Er wordt actief gewezen op de eigen verantwoordelijkheid.</p>